

Strategigruppemøde for Landskabsstrategi Nørreådal

Referat den 28. januar 2021

1. Velkommen v/ Hanne

Vi mødes endnu en gang virtuelt pga. Coronarestriktioner.

Orientering om, at vi gerne vil have en liste over strategigruppens medlemmer til intern brug. Hanne sender en mail til alle.

Dagens møde blev optaget af Københavns Universitet. Optagelserne anvendes kun til intern brug og vil ikke blive offentliggjort, og anvendes kun i forbindelse med landskabsstrategi Nørreådal. Der var ingen indvendinger til dette.

Der tages fortsat ingen endelige beslutninger på mødet.

2. Præsentation af aftenens program og godkendelse af dagsorden v/ Jørgen Primdahl

Dagsorden godkendt.

Hvis man finder inspirerende artikler mv., kan man sende dette til Jørgen Primdahl eller Lotte Ruegaard, som kan videreformidle til resten af gruppen. – Dette af hensyn til, at der ikke opstår diskussioner mellem møderne, som vi på sidste møde blev enige om at undgå.

3. Godkendelse af referat fra 1. strategigruppemøde den 3. december 2020 v/ Jørgen Primdahl

Godkendt.

4. Udpegning af formand v/ Jørgen Primdahl

Københavns Universitet foreslog Mette Risager som strategigruppens formand på sidste møde den 3. december 2020.

Der blev spurgt, om der er andre der melder sig, eller indvendinger/opbakning til Mette som formand.

Der medfølger ikke et honorar eller ekstra beføjelser til formandsposten. Fremadrettet kan det være en fordel at have en formand som et ansigt udadtil, som kan tale med pressen o. lign. Det er ikke hensigtsmæssigt, at formanden er en kommunalt ansat eller ansat ved Københavns Universitet.

Det blev foreslået, at ændre titel fra "formand" til "talsperson", hvilket der var opbakning til. Mange mente dog, at det var for tidligt, at udpege en talsperson på nuværende tidspunkt. Der blev derfor ikke truffet en beslutning om, hvem der skal være talsperson for strategigruppen – eller hvorvidt strategigruppen skal have en talsperson.

5. Vision v/ Jørgen Primdahl og Lotte

Der var ingen bud på visioner ud over de 5 visioner som Københavns Universitet havde modtaget forud for mødet.

Lotte præsenterede de 5 visioner sendt forud for mødet, se Lottes præsentation på hjemmesiden: viborg.dk/noerreea-strategi. Visionerne er nummererede – dette er ikke et udtryk for en prioritering af visionerne.

Vi skal helst formulere én slagkraftig vision i strategien, som kan blive et stærkt formidlingsværktøj, f.eks. i forbindelse med fremtidige fondsansøgninger.

Bemærkninger til de fem visioner:

Vi skal huske landbrugserhvervene, ellers mister vi landmændenes interesse. Nogle af visionerne går meget på naturværdier, og som fuldtidslandmand i ådalen er dette svært at se sig selv i. Der var enighed om, at der skal være plads til landbrugserhvervet i ådalen.

Zoneringer i ådalen vil give mening – ådalen er varieret, og det er en kvalitet, der er ønske om at fastholde. Multifunktionel jordfordeling kan være et godt værktøj til at tilgodese de forskellige interesser.

Et andet perspektiv, er at fremhæve det særlige ved ådalen i visionen – det der får ådalen til at skille sig ud, nemlig naturen og kulturen. Ikke fordi der ikke også skal være landbrug i ådalen, men visionen må godt være lidt højtflyvende, og så er der de mere konkrete mål, herunder konkrete mål for landbruget.

Vi skal også huske friluftslivet.

6. Om at sætte mål – 8 gode spørgsmål v/ Jørgen Primdahl

Vi har på foredragene og morgenkaffemøderne snakket om spørgsmål 1: Hvor er man nu? og 2: Hvor kom man fra?

I dag skal vi fokusere på spørgsmål 3: Hvor ønsker man at være? – hvor skal Nørreådal være i fremtiden?

Spørgsmålene 4-8 tager vi op senere, når vi arbejder videre med målene, se Jørgen Primdahls præsentation fra strategigruppemødet på hjemmesiden: viborg.dk/noerreea-strategi.

7. Overordnede mål v/ Jørgen Primdahl og Lotte

Vand – der skal laves en eller flere målsætninger for vandforvaltningen af hele åen.

Græsning – stor interesse for en græsset ådal: en åben ådal bevarelse af lysåben natur og plads til landbruget i ådalen.

Jørgen Primdahl tilføjede supplerende forslag i præsentationen, se Jørgen Primdahls præsentation på hjemmesiden: viborg.dk/noerreea-strategi.

Københavns Universitet arbejder videre med forslagene, og kommer med nogle bud på centrale mål for hele Nørreådal til næste møde.

8. Gruppearbejde med mål for:

Mødedeltagerne delte sig op i grupper, ud fra hvilket emne de gerne ville arbejde med mål for. Der var fire emner: Landbrug, Natur, Friluftsliv samt Landdistriktsudvikling og kulturværdier. Langt størstedelen ville dog helst arbejde med mål for de to emner Landbrug og Natur. Så der blev kun oprettet gruppearbejde for disse to emner, hvor der kunne suppleres med mål for de to andre emner.

9. Præsentation af gruppearbejdet i plenum

Mål for landbruget

Der var enighed om, at følgende temaer er de dominerende landbrugstemaer i ådalen: Fællesgræsning, Biomassehøst, Fælles afsætningsmuligheder og Fælles produktbranding.

Begrebet "ådalen" dækker: dalbunden inkl. vandløbet, skrænterne og dalens "skulder". Det følger heraf, at der også er områder i omdrift, hvor en mere intensiv landbrugsmæssig drift kan være interessant.

Der var enighed om, at det kan være mål, at:

- Gennemføre strategiske projekter med henblik på at etablere fællesskaber i form af foreninger om:
  - Biomassehøst
  - Græsning
    - Det blev påpeget, at det også i dag er muligt i nogle områder, at have rentabel græsning og god tilvækst i ådalen, men skal man lykkes med det i større omfang end pt., er der nogle forudsætninger, der skal være til stede f.eks. i forhold til:
      - Vandforvaltning (Referentens bemærkning: I denne sammenhæng bliver det i processen relevant at inddrage målene fra vand-workshoppen)
      - Rådgivning i forhold til dyretyper, vinterfodring etc.

I forhold til rådgivning kan det, ud over en opmærksomhed på de muligheder EU Life projektet giver, være et mål at:

- Gennemføre et strategisk projekt med henblik på at etablere fællesskaber om rådgivning

Samlet set kan det være et mål at:

- Få etableret en forsøgsordning under landdistriktsprogrammet

Mål for naturen

- Synliggørelse af naturkvaliteterne.
  - Besøgscenter som appetitvækker, ikke museum – placeres hvor der i forvejen er noget, f.eks. Fussingø eller Skjern Hovedgård.
- Bedre adgang til ådalen.
  - Nye adgangsveje
  - (Tema)ruter: f.eks. kulturmiljøer, kulturhistorie o.lign.
- En sammenhængende natur, som man kan bevæge sig i, f.eks. ved multifunktionel jordfordeling.
- Sammenhængende naturpleje og information. – også på våde arealer, hvor kvæg ikke kan græsse.
- Lave store sammenhængende naturområder med variation, både lysåben natur, skove, våd og tør natur.
  - Græsningstrykket er vigtigt, når græsningen er for naturens skyld.
- Naturgenopretning – rettet mod bl.a. pilekrat.
- Begrænse vedligehold af vandløbet til et minimum.
  - Bemærkning i plenum præsentationen: Der skal sikres en ordentlig vandføringsevne. – Derfor ønske om at dette mål ikke er med i strategien.

- Friholde dalsiderne for skov: f.eks. fritlægge markante skrænter.
  - o Bemærkning: gamle Egetræer, og gammelt kulturlandskab må ikke ryddes.
- Friholde udvalgte arealer for stier, så naturen får disse arealer som friområder.

Hvis man havde andre forslag til mål, var man velkommen til at sende dem til Jørgen Primdahl eller Lotte Ruegaard ugen efter mødet.

10. Vigtige planudpegninger v/ Lotte Ruegaard

Punktet blev ikke præsenteret på mødet pga. tidsmangel. Eksisterende planer og rammer vil i stedet for blive præsenteret på næste møde, som indflyvning til landskabsstrategiens planafsnit.

11. Kommende møder v/ Jørgen Primdahl

Virtuelle møder er fint ift. orienteringer. Men fysiske møder foretrækkes – især hvis vi skal diskutere nogle ting. Opbakning til forslag om at holde et virtuelt møde i slutningen af februar, hvor der orienteres om eksisterende planudpegninger i Nørreådal. Vi håber, at vi kan mødes fysisk i april, og evt. tage på ekskursion.